

Latvijas ārpolitikas veidošanas praktiskie aspekti

Māris Cipurītis

Rīgas Stradiņa universitāte, Politikas zinātnes katedra, Latvija

Ievads. Latvijas Republikas Satversme, likumi un citi normatīvie akti nosaka Latvijas ārpolitikas veidošanas pamatprincipus un primārās šajā procesā iesaistītās institūcijas. Tajā pašā laikā attīstība starptautiskajā un reģionālajā politikā pēdējās desmitgadēs ir radījusi nepieciešamību valsts ārpolitikas veidošanā iesaistīties plašākam institūciju un citu aktoru klāstam. Jaunu aktoru iesaiste ir padarījusi sarežģītāku ārpolitikas veidošanas procesu un veikusi izmaiņas “tradicionālo” aktoru pienākumu sadalē.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis ir izpētīt, kā praktiski notiek Latvijas ārpolitikas veidošana, kādi ir procesā iesaistītie aktori un to loma.

Pētījums tiks balstīts Nikolasa Onufa normu konstruktīvisma (*rule-oriented constructivism*) teorētiskajā pieejā. Normu konstruktīvisma pieeja ir balstīta rīcības analīzē, primāri pievēršoties runas aktam kā vienam no rīcības veidiem. Runas akti var izpausties kā politiskā procesa dalībnieku izteikumi, institūciju viedokļi un dažāda līmeņa normatīvie akti, ar kuru palīdzību aģenti tiecas ietekmēt sociālo pasauli.

Pētījuma ietvaros tiek veikta Latvijas normatīvo aktu analīze, nosakot Latvijas ārpolitikas veidošanā iesaistītās institūcijas. Identificētās institūcijas tālāk tiek analizētas, izmantojot Nikolasa Onufa normu konstruktīvisma pieeju, kas ļauj noteikt to praktisko dalību ārpolitikas veidošanā, kā arī ļauj identificēt citas iesaistītās institūcijas un citus aģentus.

Rezultāti. Pētījuma ietvaros tiek identificētas Latvijas ārpolitikas veidošanas procesā iesaistītās institūcijas, to loma ārpolitikas veidošanā un attiecības ar citām institūcijām un aģentiem.

Secinājumi. Pētījuma ietvaros tiek secināts, ka Latvijas ārpolitikas veidošanas procesā iesaistītās institūcijas ir pamatā noteiktas Latvijas normatīvajos aktos. Vienlaikus normatīvie akti faktiski nosaka atbildības sfēras un institūciju tiesības iesaistīties ārpolitikas veidošanas procesā. To, kāda ir institūciju praktiskā iesaiste, nosaka konkrētie jautājumi un institūcijas redzējums par konkrētā jautājuma nozīmi.